

10. lekcia v Máriinej škole:

Mária uvažuje... Anjelský pozdrav

(Ján Krajčík, 12. október 2014)

V augustovej katechéze sme si začali všímať Pannu Máriu ako ženu, ktorá **UVAŽUJE!**

Spomínali sme, že v evanجليách je viacero miest, kde nám ju Duch Svätý prostredníctvom jednotlivých evanjelistov takto predstavuje. Ale hovorili sme aj o tom, že oni sami, evanjelisti, ju takúto – uvažujúcu – vnímali.

Zároveň sme si ju v spomenutej katechéze všímali ako reagovala, ako uvažovala nad slovami Zvestovania. Výsledkom jej uvažovania bolo to najdôležitejšie slovo, ktoré potrebovalo celé ľudstvo k svojmu vykúpeniu: **Áno! Nech sa mi stane podľa tvojho slova.**

Dnes chceme spoločne uvažovať nad slovami Anjelského pozdravu.

Nie je to snád' to isté, čo sme hovorili pri zvestovaní?

Ani nie.

Aj keď začiatok Anjelského pozdravu tvorí ten istý evanjeliový text, ktorým začína Zvestovanie.

Anjelským pozdravom alebo *pozdravením* je vlastne modlitba, ktorú bežne nazývame *Zdravas, Mária (Ave Maria)*.

Túto našu modlitbu tvoria tri časti:

- slová anjela Gabriela, ktorými sa Márii prihovoral a pozdravil ju:
„Zdravas; milosti plná, Pán s tebou.“
- slová Alžbety, ktoré povedala pri stretnutí s Máriou:
„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života.“
- slová veriaceho ľudu, ktorý sa obracal od začiatku na Máriu s prosbou:

„Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás...“

Skúsme sa teraz nad touto modlitbou zamyslieť a všimnúť si ju z viacerých pohľadov, ktoré sa nám ponúkajú.

V každej modlitbe nás Duch Svätý zjednocuje s osobou jediného Božieho Syna a s jeho osláveným človečenstvom. Cez toto Ježišovo človečenstvo sa spája naša synovská modlitba v spoločenstve Cirkvi s Ježišovou Matkou. Tak je to v každej mariánskej modlitbe. Najmä v tej základnej, ktorú nazývame *Zdravas, Mária*.

Prvé dve časti modlitby *Zdravas, Mária* sú prevzaté z Lukášovho evanjelia (Lk 1,28.42). V kresťanskom staroveku sa prvé dve časti používali oddelene, a to najčastejšie pozdrav archanjela Gabriela. V 6. storočí sa na Východe spájali už prvé dve časti (Severos Antiochijský). Na Západe sa objavuje toto spojenie v 7.-8. storočí (svedčí o tom nápis v rímskom kostole Sancta Maria Antiqua).

„Zdravas, Mária, (Buď pozdravená, Mária).“ Pozdrav anjela Gabriela uvádza modlitbu *Zdravas*. Sám Boh prostredníctvom svojho posla pozdravuje Máriu. Našou modlitbou sa odvažujeme opakovať tento pozdrav s úctou, ktorú Boh prejavil svojej poníženej služobnici a tešiť sa jeho radosťou, ktorú našiel v nej.

„Milosti plná, Pán s tebou.“ Obidve časti anjelského pozdravenia sa navzájom objasňujú. Mária je plná milosti, lebo je s ňou Pán. Milosť, ktorou je zahrnutá, to je prítomnosť Toho, Ktorý je prameňom všetkej milosti, ako to opisuje prorok Sofoniáš: *„Plesaj...dcéra Jeruzalema ...uprostred teba je Pán“* (Sof 3,14.17). Mária, v ktorej má prebývať sám Pán, je osobne dcérou Siona, Archou zmluvy, miestom, kde sídli Pánova sláva: ona je *„Božím stánkom medzi ľuďmi“* (Zjv 21,3), „plná milosti“, je celkom odovzdaná tomu, kto prichádza prebývať v nej, a ktorého ona má dať svetlu.

Našími slovami: Mária bola prvým bohostánkom na tejto zemi, v ktorom Ježiš prebýval.

„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš.“ Po anjelskom pozdravení si osvojujeme Alžbetin pozdrav. *Naplnil ju Duch Svätý* (Lk 1,41). V dlhej postupnosti generácií je Alžbeta prvou,

ktorá vyhlasuje Máriu za blahoslavenú. *Blahoslavená tá, ktorá uverila...* (Lk 1,45); Mária je „požehnaná medzi všetkými ženami“, lebo uverila, že sa Pánovo slovo splní. Abrahám sa so svojou vierou stal *požehnaním pre všetky národy zeme* (Gn 12,3). Mária sa pre svoju vieru stala Matkou veriacich. Vďaka nej všetky národy zeme dostanú najvlastnejšie Božie požehnanie. „... a požehnaný je plod tvojho života“ – Ježiš je plodom jej života.

Tretiu časť modlitby *Zdravas, Mária* tvoria slová prosby veriaceho ľudu o pomoc k Matke Božej.

Ako píše vo svojej knihe *Meditácie o Panne Márii* kardinál Joachim Meisner, druhým dávno uctievaným obrazom (ikonou) je tzv. „Hodegetria“ – „Sprievodkyňa na ceste“. Alebo tá, „Ktorá ukazuje smer cesty“. Je pomenovaná podľa byzantského kostola v Istanbule, ktorý stál na trase karaván. Skôr, než sa vodcovia karaván vydali na nebezpečnú službu sprievodcov karaván na ceste púšťou, predstúpili pred tento mariánsky obraz a vyprosovali si Božie požehnanie.

Na tejto ikone je vyobrazená Panna Mária ako na ľavej ruke drží dieťa Ježiša a pravou rukou ukazuje naňho: „*Urobte, čokoľvek vám povie.*“ Táto ikona je vlastne namalovanou prosbou: „*Zmeň, čo ide zle.*“ Mária nie je cestou. Cestou je sám Kristus. Ona je znamením na ceste: „*Urobte, čokoľvek vám povie.*“ Nie to, čo hovoria médiá a píšú noviny, ale to, čo hovorí v Písme svätom – to je vaša cesta. Aj Mária išla tou cestou. Keď stratila Pána po púti do Jeruzalema, začala ho hľadať a hľadala ho tri dni. Keď niekto stratí Pána, musí ho začať hľadať. Mária nám nakoniec zreteľne ukazuje, kde je možné Pána nájsť: v chráme, kde počula jeho slová: *Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?* (Lk 2,49). Ježiša teda nájdeme v chráme. To znamená tam, kde sa číta Písmo sväté a kde ho vysvetľuje autentický učiteľský úrad Cirkvi, na čele s pápežom.

Mária je teda vodkyňou karaván Božieho ľudu na cestách tohto sveta. Stará katolícka pravda hovorí: „*Servus Marie numquam perire.* – Máriin služobník sa nikdy nestratí“, lebo Mária nám píše do kroniky smer cesty: „*Urobte, čokoľvek vám povie.*“

Všetky Máriine cesty končia pri Kristovi. Mária nie je cestou, ale veľkým znamením na ceste.

Niekedy koncom stredoveku (asi v 14. stor.) sa modlitba doplnila na dnešnú podobu a stala sa najrozšírejšou ľudovou modlitbou.

Z častého opakovania modlitby **Zdravas, Mária** a jej používania namiesto 150 žalmov („ľudový žaltár“) sa vyvinula modlitba *ruženca*. Jej prvé počiatky siahajú do 11. storočia. Dnešná podoba ruženca vznikla v 15. storočí a jej šíriteľmi boli predovšetkým rehoľníci dominikáni. Roku 1475 vzniklo v Kolíne nad Rýnom prvé známe ružencové bratstvo.

Možno sa ešte krátko zmieniť o modlitbe Anjel Pána, ktorá je veľmi podobná Anjelskému pozdraveniu, pretože sa v nej predkladajú tri základné vety začiatku nášho vykúpenia, chvíle, v ktorej sa Syn Boží stal človekom vďaka Máriinmu súhlasu a spolupráci s Trojjediným Bohom.

Tieto tri vety – a cez ne sama Mária – nás vedú k uvažovaniu a prosbe za to, aby sme vedeli byť otvorení tomu, čo nám Boh Otec chce prostredníctvom Ducha Svätého povedať.

Aby sme sa vedeli ochotne a s radosťou zapojiť do Božieho plánu ako Mária.

Aby sa toto Božie pozvanie, s pomocou Ducha Svätého a na príhovor Panny Márie, v našom živote zrealizovalo.

Pomedzi tieto vety sa ako nádherný refrén nesie modlitba Zdravas Mária a pripája sa prosba o orodovanie Nebeskej Matky, aby sme sa stali hodní Kristových prisľúbení – jeho požehnaní a večného života.

Zvyk zvoniť večer a spájať ho s modlitbou Anjel Pána vznikol v 13. stor. V ďalšom storočí pristúpilo ranné a o sto rokov neskôr aj poludňajšie zvonenie.

Nech nám teda Mária, naša Matka, pomáha.

Poprosme ju o to spoločne:

Zdravas, Mária ...